

Öppet brev till vår blivande miljöminister

Sedan elektronikskatten infördes 2017 har vi inom både vitvarubranschen och övriga elektronikbranscher kämpat med dess följd effekter. Våra kostnader har ökat, administrationen är ohållbar och regelverket är krångligt. Men vår största oro är inte primärt de delar som drabbar oss – vår oro handlar i stället om miljön. Skatten driver inte mot en förbättrad miljö, den riskerar i stället att försämra den.

Vi är inte ensamma i vår kritik mot elektronikskatten. Expertmyndigheter har i flera omgångar luftat sin oro och kritik. Trots det har den förra regeringens svar varit att höja skatten vid ett flertal tillfällen. Vi vädjar nu till dig som miljöminister att ta miljöfrågan på allvar och arbeta för att avskaffa skatten – för det finns många åtgärder som skulle få större effekt än en ineffektiv skatt som inte bidrar till den miljönytta den avser att styra mot.

God avsikt med bristfälligt utfall

När regeringen införde elektronikskatten gjordes det med syftet att minska förekomsten av miljö- och hälsofarliga ämnen i människors hemmiljö. Genom att beskatta varor som innehåller vissa ämnen skulle elektronikskatten fungera som ett ekonomiskt styrmedel för att minimera människors exponering till de farliga ämnena och främja användning av mindre farliga ämnen. Vi förstår att avsikten med skatten var god, men utfallet har visat på stora brister som tunga remissinstanser varnade för redan i den allra första remissrundan. Skatten har utformats så att skattebeloppet bestäms utifrån varans typ och vikt. Trots att vissa produkter, som tyngre vitvaror, ibland innehåller mindre farliga ämnen så beskattas dessa därmed högre.

De flamskyddsmedel som beskattas inkluderas i produkterna för att göra dem brandsäkra. Antagandet om att alla additiva flamskyddsmedel utgör en högre risk än de reaktivt tillsatta är också felaktigt och riskerar att leda till falsk substitution eftersom skatten enbart tar sikte på vissa typer av flamskyddsmedel. Även de bristfälliga avdragsreglerna, som endast medger avdrag på upp till 90 procent, innebär att även produkter som inte innehåller de farliga ämnena kan komma att beskattas. Samtidigt kan andra, mindre kända men potentiellt farligare, ämnen slippa undan skatt eftersom de inte förts upp på listan över beskattningsbara ämnen. Ovan är typexempel på hur skatten missar målet och riskerar att styra tillverkare mot att använda farligare ämnen.

Vi är inte ensamma i vår kritik

Kritik har riktats från flera håll. Redan innan elektronikskatten infördes varnade Skatteverket i sitt remissvar att ”skatten inte bedöms vara kostnadseffektivt utformad”. Även andra tunga remissinstanser avfärdade förslaget. Trots det infördes skatten, med löfte om att den skulle utvärderas. Utvärderingen lät dock vänta fram till 2020 och genomfördes först efter flertalet påtryckningar från riksdagen.

Skatteverket och Kemikalieinspektionen som genomförde utvärderingen slog bland annat fast att skatten inte var kostnadseffektivt utformad, att skatten inte minskat de ämnen som avsågs minska och att den administrativa bördan var ovanligt hög. En logisk följd av kritiken borde varit ett avskaffande av skatten, men svaret som givits har i stället varit att vid ett flertal tillfällen höja den. Redan innan utvärderingen hade skatten på vitvaror höjts med hela 40 procent. För närvarande ligger förslag till ytterligare två höjningar som ska behandlas under hösten i riksdagen. Det skulle innebära ett hårt slag mot en redan ansatt bransch.

Åtgärderna måste riktas där de får verklig effekt

Vi tar arbetet med att minska skadliga ämnen på största allvar. Vi arbetar hela tiden med att förbättra produkternas hållbarhet och minska skadliga ämnena i våra produkter. Och vi har lyckats. Sverige ligger i världstopp både vad gäller insamling och återvinning av vitvaror och andra elektronikprodukter och det arbetet kommer vi fortsätta att driva. Därför behövs politiska åtgärder som ge oss förutsättningar för det och som riktas där de får effekt – inte symbolpolitik som försvårar omställningen.

Elektronikskatten är inte, och har aldrig varit, ett fungerande verktyg för att minska exponeringen av farliga ämnen i elektronik. Produkterna som beskattas tillverkas för en global marknad och den svenska marknaden är inte stor nog för att nationella punktskatter ska få tillverkarna att anpassa sina produkter. Elektronikskatten har däremot pressat den svenska marknaden och de ökade kostnaderna har lett till försäljningsbortfall och förlorade arbetstillfällen.

Farliga ämnen ska förbjudas eller begränsas och från APPLiA:s sida ser vi att det främst måste ske på EU-nivå, där det får effekt på riktigt. Exempel på sådant framgångsrikt arbete är det som sker inom ramen för REACH och RoHS och inte minst senast i arbetet med förbud av PFAS-ämnen där bland annat Sverige varit drivande. Tack vare internationell lagstiftning har många farliga ämnen såsom tungmetaller minskat kraftigt i avfallshanteringen. Det är där Sverige bör lägga sitt krut.

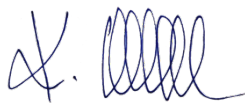
Fram till att skatten avskaffas helt ser APPLiA ett flertal förändringar som måste genomföras för att mer ändamålsenligt möta syftet med skatten.

- Företag ska kunna erhålla 100 procent avdrag om man inte har angivna beskattningsbara kemikalier i produkterna.
- Definitionen om huruvida flamskyddsmedlet är tillsatt reaktivt eller additivt måste tas bort utan att skatteuttaget därmed ökar.
- Resurser bör avsättas för forskning och innovation för att undersöka bättre alternativa flamskyddsmedel.
- Skatten ska inte utökas till fler produkter.
- Avslå förslaget om BNP-indexering av elektronikskatten.

APPLiA delar ambitionen att minska förekomsten av miljö- och hälsofarliga kemikalier. Men en skatt som fördyrar varorna för konsumenterna, försvårar för näringslivet och minskar arbetstillfällen utan några miljömässiga resultat är inte rätt väg. Branschen har sedan införandet arbetat hårt för att påvisa problemen skatten medför, både för oss och för miljön. Nu behöver vi din regerings politiska stöd och engagemang.

Vi välkomnar all dialog med dig och övriga regeringen och delar gärna med oss av våra tankar.

Vänliga hälsningar,

Kent Oderud, ordförande APPLiA – Home Appliances Sweden